

Aan : College van B&W gemeente Heusden

Betreft : Advies concept armoedebeleid

Datum : 20 juli 2023

Geacht College,

Dit schrijven bevat het advies van de Adviesraad Sociaal Domein Heusden (ASDH) m.b.t. het ons aangereikte concept armoedebeleid "Met vertrouwen van bestrijden naar voorkomen" middels het document 'Concept armoedebeleid partners.docx'. Middels een mailtje van 4 juli j.l. van uw beleidsmedewerker Welzijn Chantal Martens is ons gevraagd dit advies uit te brengen.

Achtergrond

Om tot dit advies te komen hebben wij, met meerdere adviesraadsleden, geparticipeerd in de door de gemeente (wethouder Thom Blankers, beleidsmedewerker Chantal Martens) georganiseerde bijeenkomsten armoedebeleid van 8 maart en van 5 juni 2023.

Daarnaast hebben we de volgende documenten geraadpleegd:

- Rapport Rekenkameronderzoek armoedebeleid en schuldhulpverlening Varen zonder goed kompas def.pdf
- 20230613 RIB Toezegging rekenkamerrapport armoede en schuldhulpverlening Heusden.pdf
- 20200408 Voortgangsrapportage Samen armoede en schulden aanpakken 2019.pdf
- BIJL Voortgangsrapportage Samen armoede en schulden aanpakken 2020.pdf

Algemeen

Wij staan, als Adviesraad Sociaal Domein, volledig achter de hoofdlijnen van het voorgestane beleid. Met name spreken ons aan zaken als:

- Niet alleen aandacht voor financiën, maar juist ook aandacht voor gezondheid (fysiek en mentaal), meedoen, ertoe doen en erbij horen
- Een meer integrale benadering van armoede en schuldhulpverlening
- Duidelijke intentie de samenwerking met de partners te verbeteren en daar als gemeente ook regievoerend in willen zijn
- Nadruk op preventie/vroegsignalering
- Het belang van maatwerk
- Eenvoudigere aanvraagprocedures
- Het gebruik maken van ervaringsdeskundigen

Algemene op- en aanmerkingen bij het 'Concept Armoedebeleid partners.docx'

De volgende zaken vallen ons op:

- Het concept is (nog) niet volledig. Onder meer ontbreken:
  - Doelgroepenbeschrijving
  - Inhoud van (delen van) tabellen
- Ondanks de aanbevelingen van de rekenkamer:
  - ontbreken op alle (deel-) gebieden duidelijk gestelde en meetbare (SMART) ambities/doelstellingen
  - ontbreekt een paragraaf over een interventieplan. Met als onderwerp het, samen met de partners, opstellen van scenario's over hoe te acteren als er plots een veel groter beroep wordt gedaan op armoedebestrijding en schuldhulpverlening
- In de financiële paragraaf is niet terug te vinden voor welke zaken/doelstellingen er meer budget beschikbaar is/moet komen hetgeen wij o.a. zeker verwachten voor:
  - De voedselbank:
bij de bijeenkomsten is geconstateerd dat deze steeds minder van de supermarkten kunnen verwachten, daarnaast wordt gezonde voeding als een belangrijke voorwaarde gezien voor het kunnen 'meedoen' van kinderen van arme gezinnen. Ook wordt gesteld dat mensen wellicht meer structureel van de voedselbank gebruik mogen (blijven) maken.
Bovenstaande is helemaal niet terug te vinden in een groter budget !!
  - Armoedeval:
voor een gezin met 2 kinderen (zie onderzoek KWIZ) zou toch ook een extra budget worden verwacht.
- Het ontbreekt bij genoemde plannen/intenties vaak aan concrete antwoorden op de vragen als: HOE, WIE, WANNEER KLAAR, ...

Opmerkingen meer in detail bij het 'Concept Armoedebeleid partners.docx'

Verborgten armoede:

In het document ontbreekt o.i. aandacht voor verborgen armoede: gezinnen die zich uit schaamte of anderszins niet zelf melden.

Doelgroepenbeschrijving:

Ontbreekt (nog).

Rekenkamer en meetbare ambities/doelstellingen:

Gesteld wordt: 'De conclusies uit het rapport van de Rekenkamer zijn dan ook direct meegenomen in dit plan'.

Helaas moeten wij constateren dat in dit concept meetbare doelstellingen zich beperken tot het monitoren van aantallen, nergens worden kwalitatieve of resultaatgerichte prestatie-indicatoren genoemd, nergens worden resultaatverwachtingen uitgedrukt in een meetbare doelstelling.

Geen enkele ambitie wordt financieel gemaakt.

Met wie gaan we dit doen:

Welke criteria worden gehanteerd om te bepalen welke partner bij welk speerpunt betrokken wordt ?

Bijvoorbeeld lijkt ons voor speerpunt 1 de betrokkenheid van óók Leergeld, Voedselbank en Vincentius voor de hand te liggen.

SPEERPUNT 1: VAN GENEZEN NAAR NOG MEER VOORKOMEN

‘Het is van belang dat financiën/rondkomen met je geld als volwaardig onderwerp besproken moet worden op het moment dat een inwoner met een andere ondersteuningsvraag bij ons of een van onze partners aanklopt’

Hier kunnen wij ons als Adviesraad in vinden. Om in dit kader de problemen met de AVG te voorkomen adviseert de Adviesraad B&W echter om zodanig beleid te formuleren dat gegevensuitwisseling tussen partners onderling en met de gemeente mogelijk wordt gemaakt.

We gaan in samenwerking met het onderwijs en banken inzetten op financiële educatie

Het is wellicht een goede zaak om bij jeugdeducatie aangaande financiën ook het financiële paspoort te introduceren en aan de hand van voorbeelden te laten zien wat armoede met een gezin kan doen.

Dit gaan we doen door de inzet van ervaringsdeskundigen door onze partners te faciliteren waar dit nodig is.

De Adviesraad juicht de inzet van ervaringsdeskundigen toe, wel adviseren wij om ook als gemeente zélf ervaringsdeskundigen in te zetten en veel concreter aan te geven voor welke onderwerpen/op welke gebieden ervaringsdeskundigen kunnen worden ingezet, wat de concrete doelstellingen hierbij zijn en welk budget beschikbaar is. Wellicht één van de punten om als eerste, samen met de partners, vast te stellen.

Bereik = ?

Ons ontgaat de definitie/betekenis van het woord bereik (= Aantal?)

SPEERPUNT 2: HET VERZACHTEN VAN DE ARMOEDEVAL

Heusdenpas met inkomen tot 120%

De Adviesraad kan zich vinden in het vasthouden aan 120% met de toezegging dat de menselijke maat zal worden toegepast met een inkomen daarboven. Denk daarbij o.a. aan armoedeval.

Deze toezegging van wethouder Blankers zien we echter ook graag opgenomen in het armoedebeleid.

Zorgverzekering voor minima

Graag vraagt de Adviesraad u de (gemeentelijke) zorgverzekering nog aantrekkelijker te maken. Onder andere door een juiste, passend bij de doelgroep, keuze van de aanvullende pakketten (tandarts, fysio, ..).

Maar zeker ook door een passend lager (!) tarief.

Hierbij kunnen gesprekken met **ervaringsdeskundigen** van nut zijn.

Onderzoek naar armoedeval

Advies = schakel hierbij ook **ervaringsdeskundigen** in !

We gaan kijken hoe we armoedeval die ontstaat .....

Graag concreet maken wat de gemeente wil, of daar budget voor beschikbaar is , etcetera.

SPEERPUNT 3: KINDEREN MOETEN VOLWAARDIG MEE DOEN.

Schoolfruit

De Adviesraad Sociaal Domein vindt alleen fruit een te mager voorstel om kinderen richting goede voeding te brengen. Wij opteren eerder voor lunch of ontbijt.

SPEERPUNT 4: INWONERS MOETEN NIET VERDRINKEN IN PAPIERWERK EN BUREAUCRATIE.

Structureel verbindingsoverleg netwerkpartners

Bij het opstarten lijkt ons een halfjaarlijks verbindingsoverleg te weinig. Wij adviseren dan ook om, zeker in aanvang, tenminste 4x per jaar bij elkaar te komen. In eerste instantie zal het nodig zijn elkaar en elkaars werkwijze goed te leren kennen.

Jaarlijkse steekproef taalniveau B1 op gebruikte teksten

Advies is hierbij **ervaringsdeskundigen** in te zetten. Denk aan cliënten van de wijkwinkels.

SPEERPUNT 5: SCHULDHULPVERLENING MET EEN MENSELIJKE MAAT

Daarna is het zaak om inwoners zo snel mogelijk naar een schuldevrij en financieel zelfstandig bestaan te helpen

Graag ziet de Adviesraad per case een toets ingebouwd of dit wel een reële verwachting is. Ook wat de ondersteuning inhoudt als dat niet het geval blijkt te zijn.

Klik bewindvoerder

Een slechte klik met de bewindvoerder kan veel kapot maken. Het voorkómen hiervan ziet de Adviesraad als een belangrijke verantwoordelijkheid van de gemeente. Graag zien wij in het proces een toets ingebouwd om dit te tackelen.

PLANNING

Planning algemeen

- Graag zouden we nog concreter willen zien wanneer zaken kunnen zijn gerealiseerd (en niet slechts in 2023/2024).
- De volgende acties zien we ook graag opgenomen
  - Inschakelen ervaringsdeskundigen (liefst concreet met benoeming van onderwerp, evt. samenwerkingspartner, doelstelling).
  - Uitbreiding minima-uitkeringen
Met name zien we graag aandacht voor ‘vervoers-armoede’
- bepalen van prestatie-indicatoren:
Wellicht is een aparte actie/project(en) nodig om tot meetbare en te monitoren doelstellingen/ambities te komen.

FINANCIËN

Algemeen

Naast de al eerder geplaatste op-/aanmerkingen:

- In de financiële paragraaf is niet terug te vinden voor welke zaken/doelstellingen er meer budget beschikbaar is/moet komen hetgeen wij o.a. zeker verwachten voor voedselbank en armoedeval.
- Geen enkele ambitie wordt financieel gemaakt

Heeft de Adviesraad nog de volgende opmerkingen:

- De financiële paragraaf is niet af
- Er is geen rekening gehouden met de (toch forse) inflatie
- Graag duidelijkheid over aanvullende budgetten voor 2024 ev.

Aanvullende aanbevelingen.

Naast alles wat hierboven is genoemd beveelt de Adviesraad Sociaal Domein Heusden aan:

- Om te komen tot een apart **armoede-loket**
- Om de gemeentelijke zorgverzekering (nog) meer aan te passen aan de doelgroep en qua kosten zeer aantrekkelijk te maken.
- Een tegemoetkoming voor Vervoers-armoede mee te nemen in de minima uitkeringen
- In het voorzieningen register ook op te nemen zaken als:
  - Speelgoedbank
  - Vincentiuswinkel
  - Dierenvoeding speciaal voor minima
  - .....

In afwachting van uw reactie,

Met vriendelijke groet,

Namens de Adviesraad Sociaal Domein Heusden

Jan van Loon, voorzitter